

Wisselen van pacemaker of ICD

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

Binnenkort wordt er bij u een pacemaker of ICD gewisseld. Bij een wissel moet de pacemaker of ICD worden vervangen. U moet daarvoor een kleine operatie ondergaan waarbij de oude pacemaker of ICD wordt weggehaald en direct de nieuwe wordt ingebracht. De oude pacemaker- of ICD-draden worden meestal op de nieuwe pacemaker of ICD aangesloten.

Voor de wissel wordt u een paar uur in het ziekenhuis opgenomen en gaat u dezelfde dag naar huis.

In deze folder leest u welke voorbereidingen nodig zijn, hoe de operatie gaat en met welke nazorg u rekening moet houden.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een behandeling krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Voorbereiding

Vervoer naar huis regelen

Houdt u er rekening mee dat u na de wissel zelf *geen* voertuig mag besturen. We raden u daarom aan om tijdig vervoer naar huis te regelen.

Niet nuchter

U hoeft niet nuchter te zijn, u kunt ontbijten en lunchen zoals u gewend bent.

Diabetes

Als u diabetes mellitus heeft en insuline spuit, mag u de gebruikelijke hoeveelheid insuline spuiten. Breng uw insulinepen, insuline en -naaldjes mee naar het ziekenhuis. Neem ook uw spullen mee voor het meten van uw bloedsuikers. U kunt de controles zelf blijven doen. Zo nodig wordt dit voor u gedaan op de afdeling.

Medicijnen

Als u medicijnen gebruikt, kunt u deze innemen zoals u gewend bent, tenzij uw cardioloog anders met u heeft besproken.

Bloedverduunners

Als u bloedverduunners gebruikt, gelden de instructies hieronder.

- Acenocoumerol (Sintrommitis) of fenprocoumon (Marcoumar):
U hoort van de cardioloog òf en wanneer u hier tijdelijk mee moet stoppen. Als u moet stoppen geven wij dit door aan de Trombosedienst.
- (D)OAC's, zoals dabigatran (Pradaxa) of apixaban (Eliquis), rivaroxaban (Xarelto) en endoxaban (Lixiana): Uw cardioloog vertelt u òf en wanneer u hier tijdelijk mee moet stoppen.
- Overige bloedverduinnende medicijnen zoals clopidrogel (Plavix), acetylsalicylzuur (Aspirine), carbasalaatcalcium (Ascal), prasugrel (Efient) of ticagrelor (Brilique): Deze moet u blijven innemen zoals u gewend bent.

Als u nog vragen of twijfels heeft over het innemen van uw medicijnen, kunt u tijdens kantooruren bellen naar afdeling G1 van het Albert Schweitzer ziekenhuis, tel. (078) 654 29 52.

Bloedafname

Voor een pacemaker-of ICD-wissel is het belangrijk moeten bepaalde waardes in het bloed goed zijn. Gebruikt u Sintrommitis (Acenocoumarol) of Marcoumar (Fenprocoumon) en wordt u begeleid door de Trombosedienst? Dan is het belangrijk dat we weten hoe lang het duurt voordat uw bloed stolt. Dit is de zogeheten INR-waarde. Daarom moet uw bloed altijd onderzocht worden op de dag van opname, vóór u naar de afdeling komt.

Het secretariaat van de Cardiologie stuurt u per post of digitaal de laboratoriumbrief, samen met de brief voor uw opname. U komt 45 minuten voor de aangegeven tijd in de brief naar de afdeling Bloedafname in het ziekenhuis om bloed te laten prikken.

De afdeling Bloedafname gaat om 07.00 uur open. Als u zich tussen 07.30- 08.30 uur moet melden, probeer dan op tijd bij de Bloedafname te zijn. Op de laboratoriumbrief staat dat het spoed is. Druk bij het laboratorium op de zogeheten cito-knop.

Meenemen naar het ziekenhuis

- Alle medicijnen die u gebruikt in de originele medicijnstrip. Voor 24 uur medicijnen en uw actuele medicijnlijst. Deze lijst kunt u krijgen bij uw apotheek. Het is belangrijk dat u deze lijst meebrengt. We scannen de lijst en voegen deze toe aan uw digitale patiëntendossier.
- Als u medicijnen slikt van de Trombosedienst, neem dan ook de medicijnkaart van de Trombosedienst mee.
- Uw ingevulde en ondertekende reanimatieverklaring uit de folder 'Wel of niet reanimeren'.
- Telefoonnummer van uw contactpersoon.
- Gemakkelijk zittende kleding die ook eenvoudig op te bergen zijn vanwege de beperkte opbergruimte.
- Nachtkleding, een schone joggingbroek of pyjamabroek. Eventueel een ochtendjas en toiletartikelen (voor als u een nachtje moet blijven).

- Eventuele hulpmiddelen die u nodig heeft, zoals hoorapparaten of rollator.
- Slippers of sloffen (om mee naar de behandelkamer en het toilet te lopen).
- Iets te lezen of te puzzelen.

Thuis laten

Tijdens de behandeling mag u geen sieraden dragen. Vergeet ook niet om uw ringen af te doen. We raden u aan om geen kostbare dingen naar het ziekenhuis mee te nemen. Als er iets zoek raakt, is het ziekenhuis hier niet aansprakelijk voor.

Bezoek

U mag op de afdeling worden gebracht. Daarna vragen wij uw bezoek om weer te vertrekken. Wel mag er 1 bezoeker een uurtje voor uw ontslag naar de afdeling komen. Hij/zij kan u dan ook helpen met aankleden.

Opname

U meldt zich op het afgesproken tijdstip op dagbehandeling G1, locatie Dordwijk. De dagbehandeling is een ruimte met bedden en behandelstoelen (zie afbeelding 1).

De tijd die met u is afgesproken is de tijd van uw opname en niet de tijd van uw behandeling. Dit is namelijk afhankelijk van de behandelduur van andere patiënten.

De verpleegkundige vraagt u om een operatiejasje en -sokken aan te doen. Deze liggen voor u klaar op het nachtkastje. De verpleegkundige meet uw bloeddruk en uw temperatuur en het opnamegesprek vindt plaats.

De verpleegkundige brengt daarna een infuusnaaldje in uw arm in. Via dit infuusnaaldje wordt antibiotica gegeven. Dit is om infecties te voorkomen.

Uw borst en oksel aan de kant van de implantatie van de pacemaker worden zo nodig geschoren. Meestal kunt u een rustgevend tabletje krijgen.

U krijgt vlak voor binnenkomst op de behandelkamer een operatiemuts op.

Afbeelding 1: Dagbehandeling G1.

De wissel

De wissel gebeurt op de behandelkamer die gelegen is naast Dagbehandeling G1.

De behandelkamer.

Tijdens de wissel ligt u op de behandeltafel. U ligt aangesloten aan diverse apparatuur, een hartmonitor en zuurstofmeter. Ook heeft u een bloeddrukband om uw arm.

Soms is het nodig dat u tijdelijk een buisje in de liesader krijgt. De cardioloog zal dit aan u uitleggen als dit nodig is.

Het operatiegebied wordt gedesinfecteerd en rondom afgedekt met steriele doeken. Het operatiegebied heeft dan een roze kleur; dat is de kleur van de desinfectievloeistof. Deze kleur verdwijnt geleidelijk na een paar keer douchen.

Na een plaatselijke verdoving maakt de cardioloog een kleine opening net boven het oude litteken.

Hij maakt de oude pacemaker of ICD los en haalt deze eruit.

Ondanks de verdoving kan dit wat gevoelig zijn. Geef dit direct aan bij de verpleegkundige die bij de behandeling staat. U kunt dan zo nodig extra verdoving krijgen. Het kan zijn dat u een scherp geluid hoort door het losmaken van de pacemaker of ICD. Dit is normaal en van korte duur.

De cardioloog maakt de elektroden van de draden los en controleert of deze nog in orde zijn. De oude pacemaker of ICD wordt verwijderd en de nieuwe ingebracht. Daarna worden de draden op de nieuwe pacemaker of ICD aangesloten.

De cardioloog plaatst de pacemaker of ICD en controleert of deze goed werkt. Daarna wordt de wond gehecht. De behandeling duurt ongeveer 1 uur.

Na de wissel

Na de wissel komt u terug op Dagbehandeling G1. Daar controleert de verpleegkundige uw bloeddruk en wond. Als het goed gaat en de wond bloedt niet na, heeft u een paar uur bedrust. Naar het toilet gaan mag meestal wel.

Gebruikt u antistollingsmedicijnen en bent u daarvoor onder controle van de Trombosedienst? Dan zal dit in overleg met de cardioloog weer herstart worden. Gebruikt u andere bloedverdunners waarmee u gestopt bent, bijvoorbeeld de zogeheten (N)OAC's? Dan krijgt u ook instructies om deze weer te herstarten.

De wond

Als de wond pijnlijk is, kunt u hiervoor paracetamol innemen volgens de instructies op de verpakking. De eerste 3 dagen na de behandeling moet de wond droog blijven en mag u niet douchen of baden.

Als het nodig is mag u de witte pleister vervangen door een schone, witte pleister.

De bruine hechtpleister laat u zitten tot aan de eerste controle op de polikliniek. Heeft u deze controle-afspraken nog niet ontvangen, dan krijgt u deze mee als u weer naar huis gaat.

Voorzichtig bewegen

- De eerste dagen na de wissel raden wij u aan om u niet te veel in te spannen.
- U mag uw arm voorzichtig bewegen. Er zijn geen beperkingen: uw pacemaker- of ICD-draden zijn immers al vastgegroeid.

Controles

De eerste controle is ongeveer 7-14 dagen na de wissel. Tijdens de controle wordt gekeken naar de wond. Ook wordt de pacemaker of ICD gecontroleerd op de juiste werking. De pacemakerspecialist kijkt of de pacemaker of ICD technisch in orde is. Als dat nodig is, stelt hij de pacemaker of ICD anders in.

Voorafgaand aan de controle wordt er zo nodig een ECG (hartfilmpje) gemaakt. Tijdens het doormeten van uw pacemaker of ICD plaatst de pacemakerspecialist meestal een aantal elektroden op uw armen en benen om zodoende uw hartritme te observeren tijdens de controle. Daarna voert de pacemakerspecialist met diverse apparatuur verschillende metingen uit.

Complicaties

- **Bloeduitstorting:** als er bij het insnijden van de huid een bloedvatje is geraakt, ontstaat op die plaats een bloeduitstorting. Soms is het nodig om na de behandeling extra druk op de wond uit te oefenen, zodat het bloeden stopt. We leggen dan een 'zandzakje' op het verband van de wond. Dat zakje moet meestal een aantal uren blijven liggen.
- **Ontsteking:** soms komen er bacteriën in de wond die een ontsteking (infectie) veroorzaken.

Meestal is dan antibiotica nodig. Als de ontsteking tot in de pacemaker- of ICD-pocket doordringt, moeten de pacemaker- of ICD en de elektroden verwijderd worden. Ze worden dan op een andere plaats opnieuw ingebracht.

Een arts waarschuwen

We raden u aan uw wond goed in de gaten te houden. Overleg met uw cardioloog:

- Als de wond gaat nabloeden.
- Als er ineens een toenemende zwelling onder de pleister ontstaat.
- Bij problemen met de wond, zoals roodheid of vochtigheid van de huid rondom de wond.
- Bij koorts (boven de 38°C)

Tot slot

Als u verhinderd bent, wilt u ons dit dan uiterlijk 24 uur van tevoren telefonisch laten weten?.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan gerust naar de polikliniek Cardiologie, tel. (078) 652 33 60. Dat kan van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur.

Meer informatie over het Albert Schweitzer ziekenhuis en de verschillende onderzoeken en behandelingen kunt u vinden op onze website www.asz.nl

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Afbeelding 2 in deze folder is afkomstig van Shutterstock en via een licentieovereenkomst door ons verkregen. Het is derhalve aan derden niet toegestaan om deze afbeeldingen op welke wijze dan ook, te gebruiken of te kopiëren. Voor het eigen gebruik van deze afbeeldingen verwijzen wij naar www.shutterstock.com

Albert Schweitzer ziekenhuis
augustus 2023
pavo 1496